

# DOMOVINA

## Uredništvo

je na Schillerjevi cesti št. 3. — Duplez odgovorila fran-  
kiralni, rokopolci se ne vračajo.

**Številna** trikrat na teden, vsak **ponedeljek**, **srredo** in **petek** ter velja za  
Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krome. Za Ameriko  
in druge dežele toliko več, kolikor manja pošilnina, namreč: Na leto 17 kron,  
pol leta 8 kron 50 vin. Način na se pošilja upravnistvo, plačuje se vsakej.

## Za tiskarstvo

se plačuje od vsake peti-vrste po 20 vinarjev za vsa  
tiskar: za večje inserate in mnogokratno inseriranje  
znaten popust.

## Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

## Volilci laškega, sevniškega in brežiškega okraja!

Dne 23. t. m. pojdele še enkrat na volišče. V četrtek dne 23. t. m. se bode bila bitka, katera določi politično usodo Vasega okraja za dolgo dobo letnih let. Pridite torej vsi do zadnjega!

## Ferdo Roš, veleposesnik v Trbovljah.

Reakcija se zbira in se pripravlja na napad na šolo in napredek ter na politično svobodo državljanov. V ta namen se poslužuje vseh sredstev, zlorabi svojo gospodarsko moč, posebno pa se uradno in stanovsko dostojanstvo svojih duhovniških voditeljev.

Združena reakcija bi Vas rada podvržila v vsem in povsod pod duhovniško oblast, katera naj bi odločevala v bodoče nad uredbo Vasega privatnega in javnega življenja.

Nasprotni kandidat, advokat dr. Ivan Benkovič je verni sluga duhovstva, nazadnjak do zadnje bitke, nasprotnik šole in napredka ter bi se, ako bi bil izvoljen, v državnem zborni pridružil zastopnikom veleposesnikov in kapitalistov, v katerih taboru stoji vsi klerikali.

Volilci! V Vaših rokah je politična in gospodarska usoda Vasega okraja in boljša bodočnost vseh delajočih slojev našega prebivalstva, ki so in

na volišče, katerim je gospodarski in kulturni napredek našega naroda na srca in oddajte svoje glasove za naprednega kandidata, ki je

morajo biti napredni, ako prav razumejo svoje gnotne in duševne koristi.

Pridite na volišče vsi do zadnjega Vi, ki ljubite napredek, kajti Vasi nazadnjaški nasprotniki bodo prignali k volitvi vse nerazsodne mase volilcev, prisilili bodo pa tudi vse od njih gospodarski odvisne, da bodo glasovali za njih kandidata.

Pridite vsi ter dokažite jim, da je Vasa samozvest in ljubezen do napredka močnejša nego njih zloraba cerkve in duhovskega dostojanstva. Ne dajte, da bi Vam to mračnjakovo nasilstvo vsililo za poslance moda po svoji volji.

Dokažite, da razumete misel in važnost te ožje volitve ter da imate trdno voljo pomagati napredni misli do zmage.

Na Vas so uprte v prvi vrsti oči cele naše domovine, kajti v Vam

okraja se bje najeditejši boj med naprednjactvom in nazadnjactvom.

Mislil napredka podredit vna svoja osebná nagnenja, vse svoje posebne

stanovske koristi, združite se dne 23. t. m. v eno samo napredno četo in zmaga bode Vasa.

Napredni kandidat je:

## Ferdo Roš, veleposesnik v Trbovljah.

## Narodni volilci v Gornjigradu, Šoštanj, Slovenj Gradec, Marnberg in Arvež!

Glavna komisija je razveljavila nekaj glasov, vzel česar ni dobil vsi domači, kmečki kandidat Ježovnik večine. V četrtek, dne 23. maja pojdele

vsil še enkrat na volišče in napišite na glasovnice ime Vasega ljudskega kandidata:

## Vinko Ježovnik, posesnik v Volenju.

Ježovnik je dobil že pri prvi volitvi največ glasov; volilci so vkljub vsemu pritisku duhovnikov in drugih pristavev lažnikmečke zveze pokazali, da naspajo njemu največ. Pokažite tedaj še enkrat vsi, kateri se čitite neodvisne, napredne slovenske kmete, da mora Vasa politena volja obveljati, da mora nasprotnik pasti.

Savinčani so zmagali z Roblekom, vi zmagajte z Ježovnikom. Kajti kdo je nasprotni kandidat Robi?

Robi je prijatelj in zagovornik največjega veleposesnika v gornje-grajskem okraju, ljubljanskega škofa, kateri s svojim gospodarstvom v gornje-

grajskih planinah škodi kakor Vam je vsem znano, celomu okraju ter bode s Feltrinellijsvo pomočjo kmalu uničil vsa nekda čistočeno leno trgovino kmečkih posestnikov.

Duhovniški list „Slovenec“ je 25. februarja pisal o Robiču: „Mi naravnost izjavljamo, da nikakor ne sprejmemo kandidature Robičeve. Profesor Robič je deželni poslanec in odbornik, naj le dela v Gradcu, tam je polje za njegovo delovanje jako obširno.“ Duhovniški list „Domoljub“ piše 11. apr. o Robiču: „To pa pomeni Robiča na cela usta, da je grdo imeti dve plačani službi, ki se ob enem ne moreta

## LISTEK.

### Diogen.

Hrvaški opisal Avgust Sena, prevedel — aj —  
(Dolje.)

„Troja malodušnost. Ali ti nisem pravila; sprejmi kako dostojanstvo. Jas ti ga priiskrbim. Postavi se na čelo moje stranke, premagaj protivnika. Očeni hitro Belizara s Fruziko.“

„Ti si v politiki prenagla. Ne smem v javnost, ne smem sprejeti tudi službe. Tajno se ložje rovlje. Ljudje ne vedo prav, kaj da sem. Kni pravijo, da so me ogrski plemenitaki podkupili, drugi me imajo za današki privezek, večina pa pravi, da sem pastolor, postopaj, da sem ničla — a nihče ne ve, da sem tvoj.“

„Anton, poljubila bi te za to.“  
„Prišel bo čas in odkril bom svoje baterije ter podri naše nasprotnike — troje nasprotnike v prah, a službe nočem. Čem? Bogat sem. Da si naložim skrb? Če serait ene demence! (To bi bila neumnost). Ne smem iz

zasede — radi Belizarja. Ti poznaš ta divji boj, ti veš, da je usoda mojega varovanja še na pol v Kieľfeldovi roki, za katerim stojijo še vplivnejši močnejši. Naokoliči ti treba naenkrat zmagati, spodkopati tla temu tuja, a dan njegovega propada bo dan tvoje zmage in Belizarove rešitve. Pa povej, ali smem mladeniču odkriti tvo spletko!“

„Ti mu nisi povedal ničesar o Fruziki?“

„Povedal sveda, toda na poseben način. Opisal sem mu njeno falost, njen obup, zbudil sem v njegovem srcu sočutje, — saj dobro veš, da je treba zemljo najprej zorati. Še le potem lahko seješ. Iz sočutja lahko vkljipe ljubezen, posebno lahko pri mladem konjeničnem častniku brez idealnih pretenzij.“

„Anton, tvoj duh je oster kakor britva,“ reče grofica zadovoljno motreč kavalirja, „čim dalje te poslušam, tem ljubši si mi. Ti si nenavaden človek, tvoja strast se ne razkriva v praznih frazah, ki jih govorimo le radi etikete, kakor moli slab spokornež svojo nad-

ležno pokoro. Vidiš, še le ti si mi razjasnil, kaj da je prava idealna ljubezen — sveda poročena — in kako se razlikuje od platoničnega blebentanja... Toda k stvari. Poslušla sem Fruziko, zato smo se dogovorili o sestanku...“

„Lepo! Toda rečem ti, igra je nevarna! Tudi Kieľfeldovi ga snubijo. Ko se razjasnijo odnošaji med Fruziko in Belizarom, mora dekle za nekaj časa oditi.“

„Nikakor. Kdo jamci za mladeniča?“

„Jaz, ki te ljubim in se ne umaknem z mesta, ker te ljubim.“

„Dobro,“ pritrdi Terezija, ta pogoj sprejmem.“ Tako govorec prijahali so do hiše, kjer se je ono večer sešel kavalir z grofico. Razjasejo konje in jih izroče slugi, ki jih je čakal, sami pa odidejo naprej na vrt. Grofica in Jankovič sedeta na hodniku in zroč krasno pokrajino nadaljneta svoj pogovor, a mlada dva odideta skupaj naprej na vrt. Belizar je korakal močje poleg tihe Fruzike, oba sta gledala pred-se v zemljo. Končno prideta v

gahrovo stico, kjer je razkril kavalir Tereziji svoje planično ljubezen.

„Gospica,“ pravi stotnik, „si nečete tukaj malo odpočiti? Pri jahanju ste se precej utrudili.“

„Da, gospod,“ odvrne deklica plaho in sede na kloj. „Resnica, trudna sem. Nisem temu vajena.“

„Živeti ste zanesljivo več na deželi, da vam ta gospodski mestni čim ne ugaia.“

„Uganili ste,“ prikrima Fruzika in pogleda prav odkrito mladeniča, „z dežele sem. Izobražena v gospodarstvu. Razumem se na delo na vrtu, v mlekarji, v čebelnjaku, — a te parade, te dolge, ozke oblike, barvanih las, tega ne morem videti za živ svet ne.“

Te besede so zbudile nekako mladeniča, da ji pogleda ostro v obraz.

„Zakaj pa ste zapustili deželo?“

„Eh, to vam je tako: Umrla mi je mati. Oče se ožen drugič, a mafnha me ai rada videla in ni hotela trpeti poleg sebe na našem majhnem posestvu še druge gospodinje. Oče poprosi grofico Terezijo, naj me vzame k sebi, da se me reši. Obekli so me v to

opravljati. „Knečka zveza“ si bo na Stajerskem silno škodovala, če bo to še dalje trpela.“ Tako so govorili duhovniki v svojih listih. Vam pa na prižnarih, društvih, na shodih in v pogovorih sedaj priporočajo, da volite Robiča za svojega poslance mesto Ježovnika. To Vam svetujemo, ker vedo, da bo Robič vsekoli plačo v Gradcu in na Dunaju in delat to, kar nas bodo oni ukazovali, za kmetja pa nič. Vaš kandidat Vinko Ježovnik je pa kmet

## Vinko Ježovnik, posestnik v Velenju.

### Za ožje volitve.

**Somišljeniki! Zaupniki!** Na vsakem volilcu mora biti v četrtek več zanesljivih mož, kateri bodo pisali na željo volilcev na glasovnice ime knečkega kandidata.

**Volilcem!** Ako je kdo legitimacijo (izkaznico) zavrgel, naj gre brez nje volit. Ako ga komisija pozna kot volilca, sme oddati tudi brez izkaznice glasovnico. — Glasovnice dobite na občinskem uradu ali pa na dan ožje volitve, v četrtek pri komisariju. Na tisto napišite ime knečkega kandidata. Preberite si volilne oklice na sprednji strani!

### Izjava.

Z ozirom na grde napade, ki jih sirijo v posebnem letaku pristani kandidata dr. Ivana Benkovića o našem županu g. Ferdinandu Rošu izjavljamo podpisani občani trboveljski brez razlike političnega mišljenja da so »resnice o kandidatu Rošu« v kolikor se tičejo g. Roša kot našega deželnega poslanca, župana in soobčana grde neresnice, podle laži in obrekovanja, ki so vzpudila pri političnih nasprotnikih in prijateljih gosp. Roša največje ogorčenje.

Podpisani konstatiramo, da je g. Ferdinand Roš že 15 let vrli župan največje slovensko-stajerske občine, on uživa pri prijateljih in nasprotnikih največje spoštovanje, tudi naši g. duhovniki so bili do zadnjega časa javni njegovi prijatelji, politični nasprotniki so se na svojih trboveljskih shodih javno izrazili, da spoštujejo v g. Rošu moža poštenjaka, kot zvestega

kakor Vi, posna Vaše nadloge in težave in ne bo imel drugega opravka in druge skrbi kakor zastopati in zagovarjati Vaše koristi. Kdor Vam priporoča Robiča, ni Vaš prijatelj. Zanašajte se le na se in na svojo moč. Pridite vsi do zadnjega na volitve in dokažite se enkrat, da je Vaša trdna volja voliti poslanca po svoji pameti in prepričanju!

Vaš poslanec naj bo:

zaščitnika slovenskih narodnih zahtev in pravic ga pozna celi okraj. Letak Benkovičevih opredeljuje mu na najostrejši način krade čast, je brez podpisa, brez navedbe tiskarne, celo »Posavska straža« ga je morala javno obsoditi! (Predno je izšel! To označuje klerikalno podlost.)

Prepričani smo, da je obrekovanje in laži pola letak Benkovičevih pristave mnogim odprli oči: mož, katerega se pobija le s tem, da se mu brezimno krade čast in poštenje mora biti vreden, da ga slovensko ljudstvo izbere za svojega poslanca!

V Trbovljah meseca majnika 1907:

Martin Vrečko, posestnik; Jožef Brodnik, pos. in krčmar; Franc Kalan, posestnik; Anton Vidmajer, krčmar; Iv. Šporin, posestnik; Sebast. Jager, pos.; Martin Brinar, Franc Pust, posestnika; Josip Mall, Ivan Kramer, trgovca in posestnika; Iv. Lampert, posest in učenj; Jožef Kunej, c. kr. postar; Anton Špec, zalagatelj piva; Fran Žak, var; Nikolaj Pinterič, krojač; Robert Plavčak, učitelj; Gustav Vodusek, šolski ravnatelj; Ant. Khar, učitelj; Leop. Cimperšek, učitelj; Franc Kajtna, tajnik; Blaž Skofca, pos. in krčmar; Albin Tratnik, posestnik in mesar; Franc Škaber, kolar; Fr. Kolšek, sedlar; Marj. Bricek, krojač; Ana Dimnik, slov. mati; Jožef Novjak, krojač; Jakob Miklauc, Ivan Plis, posestnika; Anton Kmet, c. kr. pismonoša; Fran Detman, trgovec in posestnik; Ant. Volker, pos. in krčmar; Gjurjo Klemenčič, pek in krčmar; Franc Jerman, Ivan Drnovšek, Martin Žagar, Franc Forte, posestniki; Franc Žagar, posestnik in čevljar; Viktor Ranzinger, steklar; Lovrenc Stojec, posestnik in var; Jakob Božič, posestnik in mesar; Janko Forte, posestnik in mesar; Ivan Pleškovič, računovodja; Iven Režun, uradnik; Franc Sentjurc, Franc Vrhovnik, Franc Teštajn, pazniki.

## Napredni volilci! Kmetje! Delavci! Obtrniki!

14. majnika ste pripomogli s svojimi glasovi, da je prišlo med tujem klerikalcem Benkovičem in domačim naprednjakom Ferdinandom Rošem do ožje volitve! Dokazali ste, da ne stanuje v naših lepih stajerskih posavskih krajih zaslužni rod, ki bi se slepo uklanjal prevzetosti nekaterih zaslepljenih gospodov, ki delajo brez ljudske volje, torej proti njej, temveč dokazali ste, da neodvisni, napredni možje našega volinega okraja ne marajo »siljenega kandidata, usiljivega advokata dr. Benkovića, ki bi ne deloval za Vas, za Vaš napredek, za Vašo prihodnost, marveč proti Vam za sebe in svoj dobiček.

23. maja se boje odločila bitka; 23. maja se mora le bolje pokazati, da hočejo varovati naši možje, najbodo kateregakoli stamu korist in čast svoja lepega okraja! 23. maja mora oriti od Trbovelj do Brežic glas:

**Živjo napredni kandidati Ferdinand Roš!** Proč s klerikalcem dr. Benkovičem! Benkovič ne sme biti nikdar zastopnik naših posavskih krajev!

**Benkovič je v naših krajih tuje!** Komaj, da je stopil na stajersko zemljo, še le dve leti živi v Brežicah in že hoče biti naš poslanec. On ne pozna naših razmer, naših zahtev in venur nas hoče zastopati! Sramota za nas, da bi si morali izposoditi poslanca od kranjskih klerikalcev!

**Benkovič je politično neznaščen.** On obrača plačljo po vetru! Bil je le liberalec, pozneje v Ljubljani je postal klerikalec, v Trstu se je kazal socialdemokrata, v Brežicah je zopet, odkar je kandidat, klerikalec, pa tudi kot tak se osebno priizjuje naprednim volilcem, češ, kadar bom izvoljen pokažem duhovnikom fige in postanem naprednjak. Takemu človeku se ne sme in ne more verjeti!

Benkovića imenujejo »Šušteršičevega učenca«. Bil je pri zloglasnem dr. Šušteršiču, ki si je kot državni poslanec v 15 letih napravil 1½ milijona kron premoženja, koncipient — kar je storil možster, to diši tudi učenca! Benkovič bi kot poslanec ne delal za stajerske Slovence ampak za kranjske klerikalce, ki so od nekdanj prodajali, nas stajerske in koroliške Slovence za vladine podpore! Mi pa nočemo moza za poslance, ki bi sebi in kranjskim klerikalcem polnil žep, ampak moža ki bo skrbel za nas! Benkovič ne živi versko-naravnega življenja! On ima nezakonskega otroka in ne poroči dekleta, ki ga je spravil v nesrečo, na vprašanje nekoga kmeta ni niti vedel navesti farnega patrona brežiške župnije — očita pa kot farizej cestničarju da je bolj veren kot naprednjak

Ferdinand Roš in ga dolži, da je ta pošten slovenski mož brezverec!

Benkovič laže, obrekuje in poskuša vsa sredstva, samo da bi postal poslanec!

Mi pa pravimo on ni vreden zastopati naše lepe kraje, naše zavedno ljudstvo pred cesarjem!

Posavci zaključimo 23. maja. Proč z ožlindranim učencom Benkovičem! Živjo napredni kandidati Ferdinand Roš, župan v Trbovljah!

Narodni volilci.

**Volilci! Neodvisni kneški kandidati v brežiško-sevniško-laskem okraju se imenuje Ferdinand Roš, posestnik v Hranitniku in ne Franc Roš, kakor ga imenuje naša častivredna »Posavska Straža«.** Povejte to vsem, da ne bodo komisije razveljavljale glasov!

**Dobro uspele shode** je priredil okr. odbor narodne stranke v Rajhenburgu na Vidmu, pri Pletenskem na Polju in na Bianci. Ljudstvo je navdušeno za Roša.

**Neuravno postopanje klerikalnih agitatorjev.** V občini Senovo pri Rajhenburgu ni vrnil volilni komisar pobranih legitimacij, temveč jih je izročil župniku »erjaku v Rajhenburgu v primerno uporabo«.

Po celem volilnem okraju hodijo dr. Korollec, dr. Benkovič, Plešek, cela župa kaplanov in Leskovar ter mrzlično »lajo« za Benkovića. Benkovič je razposlal na tisoče posebnih izjav »Slov. Gospodarka« in pamfletov na Roša, ki so tako nepošten in lažljivi, da niti tiskarna ni na njih naznanjena, v kateri so bili tiskani, akopram bi to po postavi moralo biti. Ta način agitacije je lopovstvo, za katero je odgovoren dr. Benkovič in njegovi agitatorji. — V boj proti takim nepoštenim nasprotnikom, oddajte vsi glasove za Roša!

**Volilcem v ožji volitvi!** Ako je kdo izgubil izkaznico (legitimacijo), naj gre hitro na občino in si jo pridruži, da je volilec! To potrdilo potem velja. Ako pa tudi tega nima in ga komisija pozna kot volilca, lahko voli. Zato vsi na volitve!

**Brežiški okraj za Roša.** Večraj so bili velikanski shodi za Roša v Sašici na Bielejškem, v Kapelah in Zupelercu. Udeležba ogromna. Govorili so Janežič, dr. Karlovič, Lotičnik in drugi. Benkovičev shod v Dobovi ob velikem nasprotstvu Roševih pristave. Govorili tudi Roškar.

**Klerikalci na delu.** V gornje-grajskem okraju se vodi okrog bogoslovni profesor Stegenek iz Maribora, kmet Mlakar iz slovenjebistriškega okraja, dr. Korollec in Robič sam.

komedijalko obleko, stisnili mi noge v visoke čevljičke in mi rekli, da ne smem prepevati pastirskih pesmic, da ne smem več reči: »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, ampak le: »Bon jour!« No vidite, tako je bilo. Toda resnično, to mi je nadležno. Pa kaj si hočem? Domov ne morem, ker je oče zapravil posvetilo, Terezijsa ima stotino drugih opravkov, jaz pa sem sama, — resnično tako sama, kakor ta-le majhen prst.

»Nimate nikogar, ki vam je ljub?« vpraša naglo stotnik.

»Prav za prav ....« prične deklica, zarudeči in umolkne, kakor bi se nečesa spomnila in pogleda mladeniča tako čudno, a hitro se ohladi in le bolj čudno vzdahne:

»Jaz sem nevarna, silno nevarna,« spregovori, kakor da doklanja.

»Kaj?« namrečno se stotnik.

»Ker se moja želja ne bo spočila ....« doklanja deklica naprej vedno zroč na semlja.

»Kakšna želja?«

»Želja mojega srca, ki bi je na mladega plemiča, a on tega ne ve,« go-

vorila je Fruzka kakor papiga.

»Kdo pa je to?« vpraša nevoljen Belitar.

»Kdo?« ponovi Fruzka živahno s naravnim glasom, dvigne glavo in v črni oči ji zažari plamen. »To niste vi?« plane deklica kvizku, pa tudi stotnik.

»Ne, ne, ne,« udari Fruzka z nogo, »prišla sem tu, prevarila bi ga, božjega obličja ne bi videla, ne nočem govoriti kakor papiga in lagati. Moj Bog, moj Bog!« razlože se deklica in pokrije obraz z rokama.

»Gospica Fruzka,« reče stotnik in pristopi k deklici in jo prime za roko, »povejte mi, pravi ljubeznjivo, a deklica odikna s glavo.

»Gospica Fruzka,« govorite, kajti vse bom povedal grofici.«

»Oh nikar, za živga Boga ne,« prosti trepetajo deklica klope in dvigne obupno svojo roko, »nikar ne povejte Terezijsi ničesar .... ubila bi me .... umrla se me, vse vam povem, prične, ko jo je stotnik dvignil, s sklonjeno glavo, tiho priporočati in se plaho osladi, — »moja da me ne siliš ona,

samo ona ne. Poslušajte,« spregovori živahno in tiho, »hotela je, da vas prevarim!«

»Prevarite?«

»Naučila me je kakor papigo, naj vam povem, kako da vas ljubim, a jaz vas ne ljubim. Hotela je, da vas pridobim, da me vzamete za ženo, ker ste bogata, jaz pa sirota, toda jaz vas nočem in ne gledim za denarjem. Jaz ljubim drugega, ljubim uboga plemiča, sosedo našemu posestvu, a za to ne ve nihče kakor jaz in on. Drug drugemu vsa zvestoba prišla. Potem pa naj lažem, oh lažem! Da prevarim vas, da prevarim njega? Da govorim to, česar v srcu ne čutim? Ne, in stokrat ne! Strahno mi je bilo, ko sem začela govoriti prišteni podak, in mislila sem, da mi poči srce. No — glejte, sedaj sem vam vse razodela. Zgledala sem, toda prodati se nis, kratkoročno ne dam!« reče mlada Ogrka in dvigne ponosno svojo glavo, solzne oči pa ji zabliščijo še živahneje.

Nepremično jo gledal Belitar deklica. Na njegovem licu se pojavil graje in solzje. Bil je v nadgri. Končno

se nečesa spomni:

»Niste izgubili,« reče ponosno, »gospica, ne obupajte. Vi ne ljubite mene, jaz ne ljubim vas ....«

»Ah!« vzdahne radostno deklica.

## O milosrdju kovača iz Vielnau.

(Poljski spisal B. Bielavski.)

V osem krajov dežele Poljake, ki so se je bili polastili Moskali (Rusi), leži trg Vielnau. Ondi je pred nekoliko leti živel kovač, ki ni bil bogat, toda jako pošten in truden ter varben človek, ki se je marljivo trudil za svoj ljubi kruhek. Enkrat je bil nastal v trgu požar in to sprav pri nekem bližnjem njegovem sosedu. Zgorelo je pohištvo, hlev, skedenj — s eno besedo, vse sosedovo imetje je bil ugnobil požar; preostala mu je zgolj številna rodbina na vrata, da se je revalo kar polobleval obap, s čem hoče vse svoje pravičiti? In bila je revščina, velika revščina pri sosedu!

A pri kovaču so od časa tega požarja zapazili ljudje nekaj čudnega:

— Vodstvo jugoslovanske soc. demokracije je izrecno naročilo soc. demokratu v Rokovem volilnem okraju podpirati njegovo kandidaturu. Dr. Benkovič je meletari pri Kristanu za glasove, pa ga je ta lepo vljudno postavil na cesto. Da je „Posavska Straža“ huda na socialne demokrate, je torej čisto smiljivo.

— Ogle volitve Jezovnik-Robit iz Roč-dr. Benkovič. Polodaj je za oba kandidata narodne stranke bolj ugoden nego se je prvotno mislilo. Jezovnik hode skoro gotovo dobiti le večjo večino nego prvič. Roč zmaga, ako vsi narodni volilci storijo svoje dolžnost. Dr. Benkovič je že popolnoma obupal.

— Narodni volilci okrajev Gornji Grad, Šoštanj, Slovenski Gradec, Maribor in Arret. Še enkrat Vas nujno pozivamo, da storite vsaj v četrti svoji narodni dolžnost in volite Vinka Jezovnika. Če bi bil Robit izvoljen, bi klerikalcem zraskel greben do brezmejnosti. Pazite, da ime narodnega kandidata pravilno pišete. Pišite: Vinko Jezovnik, Velenje. Do ogle volitve je prišlo le, ker so nekateri narodni volilci pisali Viktor namesto Vinko Jezovnik (17 slučajev v eni občini!) in nekateri Ivan ali celo Franc ali celo le domače ime Vajde. Sicer je zelo verjetno, da je razveljavljenje volitev pripisati klerikalnemu sleparstvu in prijaznosti vlade nasproti Robitju, akoravno tega današnje ne moremo dokazati. Pa nič ne škodi. Vinko Jezovnik dobi drugič le večjo večino, narodna stranka pridobi v teh okrajih še trdnjajo tla. Naprej!

— Z bojkotom grozi zadnja številka „Slov. Gospodarja“ s svo klerikalno ljubeznijo dvema trgovcema, jednoma v Bečah in drugemu v Trbiavlju. Ali ni to volilno nasilstvo s ozirom na ogle volitve, ki se še vrše v tem okraju? Sicer pa vprašamo častitega „Slov. Gospodarja“, kakaj se nikoli ne zgahe, da bi napovedal bojkot na pr. mariborskim nemškim trgovcem? Odgovor je svedra lahek: saj kupuje pri njih vsa mariborska narodna duhovščina in vsi mariborski duhovski zavodi svoje špecerije! To smo tem gospodom še enkrat povedali, pa močte kakor groh. Po Slovenskih je kajpada lažje odjarjati; to leži tudi v principu narodne Slov. kmečke zveze!

— Odkod so dobili g. župniki in kaplani na tisoče glasovnic z uradnim pečatom brežičkega glavarstva, da jih kupoma delijo? Nekaterim volilnim komisijam pa jih je glavarstvo kmalu premalo dostavilo! S tem se bodejo še ukvarjali.

on namreč ni, kakor je bil navajen popreje, zapiral svoje kovačnice na večer, marveč je delal pozno v noč, v jutro pa je vstal še pred svitlom ter se znovič vneto poprijel dela. Zares tadi poprej ni rad praznoval, toda dovolj mu je bilo dela čez dan, a sedaj pa ni mirovali niti po noči. In odkod to? Ali ga je res sililo k temu nekakšno nujno delo? To je bila uprava onega uradnika, nad katero so si ljudje samostojno lomili glavo.

Med tem časom je rivil v trgu Veljane nek gospod Bartolovski, premožen kmet v okolici. Ta je šel nekega večera pozno mimo kovačnice nadelega kovača in ko je slišal, da se dela, hotel je poizvedeti, čemu dela takoj pozno v noč in kakšno je to delo? Pošten gospod si je mislil, nemara mu dan ne zadostuje za zaslužek, zato si boče rešev prišlužki nečesa po noči, torej bi bilo treba na vsak način prispeti mu na pomoč. Radi tega tudi stopi v kovačnico ter ga vpraša:

„Možster, kakšno nujno delo imate, da se toliko trudite ker delate celo po

## Dopisi.

**iz goraje Savinske doline.** (Faberki.) Čudno je to, da je neki kaplan tako agitiral za Robitja do pozne noči vsak večer, da je, koga je 10 minut oddaljen od prišel prosit, naj gre takoj sprevidet njegovo nevarno bolno hčerko s sv. zakramenti za umirajočo, ker je v zelo hudi nevarnosti, mu od agitacije strajani in bolni gospod ni mogel ostreiti in uboga deklica je šla brez zadnje verske tolažbe na oni svet. Resnično in žalostno, na dan volitve je pa tisti kaplan tako zdrav bil, da je pozno v noč kolovratil okrog in hodil s svojimi volilci — po gostinjah. — Vprašamo ga, ali je on bolji namestnik? Ali ga kaj veste peče? Kdo je kriv nepravilne smrti? Ali je on za volilno agitacijo postavljen. — ali za farmane? — Ravno tako je neki župnik pretepal na dan volitve Jezovnikove volilce in jih za antikriste zmerjal! Svetujemo mu, naj raji svoje grehe obžaluje, ki jih ima zadosti na vesti, da ne bo take sramote delal svojemu duh. poklicu. Svetujemo omejenemu gospodom, da si premislijo za četrti, da bosta rajše doma ostala kakor pa uboge kmete farbala, ker drugače bi bili vendar prisiljeni ostreje nastopiti proti njima. Kakor vam znano, so duhovniki kmetom obdali pred nekaj leti na Ročici mlade gradove, ko se je ustanovilo kmetijsko društvo, tako je tudi sedaj, ko vam Robitja ponjajo. Toda pomislite, koliko so bile vredne te duhovniške obljube. Zadruga na Ročici je imela, kakor se je pred tednom pokazalo, kakih 30 tisoč kros primanjkljaja! To je gospodarstvo in to so storili „najboljši prijatelji kmeta“. To se boče plačalo samo da vera ne poka, saj bo šlo iz kmetih žalje! Ne vtrajate se tega, ne vtrajate se tudi če bodeste namesto 50%, 76%, delotilni doklad plačevali, saj se imate za to zahvaliti svojim „na blagor ljudstva vnetim poslancem, ki so delali za vas, da lažje shajate“. Zato pa glejte koga bodeste volili v četrti. Stari in toliko hvalisani poslanec se ni obnesel, zato oddajmo svoje glasove kmetu kmetu kandidatu Vinko Jezovniku, ki bo delal za nas, za naše koristi, ne pa staremu profesorju, ki nima ne časa ne volje zastopati naše koristi v Gradcu, kjer je delalni odbornik, tem manj pa še na Dunaju. Naš kandidat je Vinko Jezovnik, kri naše krvi, meso našega mesa. Zanj glasujte vsi, katerim je blagor kmeta na srcu.

**Več narodnih kmetov.**  
**iz Konjice.** Dne 5. maja napravlilo je nemško konjitsko pevsko društvo iz Hasenbichelnov vinograd v Skalci z namenom obdelovati za bližnjote državnozbornske volitve vslovenske članje v prid nemško-nacionalnemu kandidatu Marchlinu. Sladko gineji valed preoblegla po-uzitja gratis-kapljice, začeli so uganjati visoko politiko in je nezasporazumljenje v medsebojnih političnih nazorih nemškimi petelinčkom tako razveliko tevt-tonsko kri, da so se udeležniki volitve preteptali. Učitelj na nemški šoli Winker je potegnil žepni nož in pritisnil žnjim vinksemu prijatelju-nemčurju trgovcu Kupniku eno preko nosa, da mu je kri občila obraz in se mu bragotina še danes pozna.

Nemški učitelj, vzgojitelj mladine napadel je tudi v svoji nečloveški pijanosti svojega predpostavljenege nadučitelja Seidlerja. Vse to je znano po celih Konjicah, tudi temu „jugend-bildnerju“ predpostavljenim oblastvenim osebam in vender: nič se ne game, tiho vse okrog!

V pijanosti se pod marsikaj zgodi, za kar pijanec ni odgovoren. Ali bi bil pa slučajno ta pijanec Slovenec, ali celo slovenski učitelj — no potem bi pač bilo vse na nogah: zandamerija, državnega pravdnika namestnik, okrajno glavarstvo kot toški svet — s kratka vse in vsi, katerim je naloga danes čuvati na red in mir med občani. Seveda, če dva storita isto — ni isto, ako sta storila enkrat nemčur — drugokrat pa Slovenec.

Ta dvojna mera državnih oblesitve je pa ravnotako srečno in modro odgledljivo sredstvo državljanskih čednosti in kreposti — kakor „pipec“ v rokah „jugendbildnerja“.

Naj pa še kdo reče, da se pri nas ne sklada vse — prav vse v eno samo lepo in harmonično celoto — nemškutarska državna uprava in nemškutarska šola! —

**Eden, ki vse ve.**  
**Frankolovo.** Volilni boj za celjsko-vranski okraj je končan. Povaljeji hodijo okoli s povečanimi glavami in se jezijo nad zgubljeno zmago. Od vseh strani se jim ljudje posme-hujejo in jim hudočimno nagajajo. Vsaj pri nas je tako, ta v naši lepi vasi, kjer se je dne 14. t. m. zakral kres v proslavo, da je zmagnala katoliška misel. No, naj imajo veselje ti res „pobodni“ ljudje, saj za jim pri-voščimo drugi, ki smo postali slaj brezverci, ker smo z 59. glasovi volili našega Robleka. Kako pa sedaj? Saj je vendar on naš državni poslanec, ne pa dr. Puvalje, ki je potoval po oviskih na svoje razgane znohe. Smola povsod. Škoda za tisto hosto

poltenjak, ali pa ti bo oni človek za-mogel kodaj vrniti eno svotico, ki mu je deliš sedaj v pomoč, ko tako s težavo delat zanj?

„O, gospod, na to jaz niti ne raču-nam“, odvrne možster samo da se reved ostreje revščini, pa bo dobro. A nemara tudi napoti čas, ko bodo tadi moji otroci potrebovali pomoči pa se ne znorči oz umili ter nam poda roko.“

Gospod Bartolovski na to ne od-vrne ničesar, ni ma namreč hotel s praznim besedičenjem krutiti časa, torej stisne kovača prijazno za roko ter odide. A drugo jutro, takoj ko pride la trga, poizve še dokaj več o poštenem življenju kovača, nakar odidejo osamsto zlatnikov, kar iznese po našem denarju dvesto goldinarjev v srebru ter stopi z njimi v kovačnico, hotet nagraditi kovača za njegovo dobrosočnost do so-seda.

(Dalje prihajajo.)

ki je razveljavljala že tako lepo noč. Mar bi se bila rajši porabila za do-mačo karjavo. Pa pustimo jim blaženo veselje! — Na praznik Vaeoboda vrtil se je pri nas menda prvi volilni shod in še celo narodne stranke. Nekaj zbobanah fantov je hotelo zho-rovanje razginiti, a zopet smola; po-tistični so bili v ozadje, kjer so mirno poslušali govornike. Nasčili so se naj-brž te praskan v Novi cerkvi. Vsi go-vorniki, Dr. Stikher, dr. Gosak, dva kmeta in en učitelj so govorili pre-pričevalno. Nikče jim ni oporekal, kar je za naše razmere veselo znamenje. Samo neki fantič-nevollice je včasih skrivaj zahteval: „Živijo Puvalje!“, „Živijo Kmečka zveza!“ Na pomoč so mu prihiteli tadi dekleta s tem, da so metale v govornika smekčan papir in posek. Vsa čast takim mladencam! Shod je končal z živijo-klici Robleku. Napredna misel tadi pri nas ni padla na nerodovitost tla. Sicer se pa gosp. urednik, še večkrat vidimo!

**Slovenske novice.**  
**Štajerska.**  
— Glavni zbor zastopnikov narodne stranke. Ker „Narodni list“ izide šele po ožjih volitvah, nas prosi izvirnevali odbor narodne stranke, naj opozorimo še enkrat na glavni zbor zastopnikov narodne stranke. Ta zbor se vrši prihodnje nedelje v Narodnem domu v Celju ob pol 2. uri. Posebna vabilna se ne pošilja. Vsi somišljeniki stranke so dobro došli. Razpravljajo se bode o položaju in o bodočem delovanju stranke. Okrajni odbori narodne stranke se prošjo, da poltjejo zanesljivo ka-kaga zastopnika.

— **Bralsno društvo v Gaberji.** priredi dne 2. junaja t. l. veselico pri g. St. Kotela v Bukovem slaku. Več prihajajo.

— **Celjsko slovensko gledališče.** Slavno občinstvo opazujemo rnovič na prodvate dne 25. 26. in 27. maja t. l. ki jih vprizoro gostujoči člani sloven-skega gledališa v Ljubljani.

Adresato, ki so prejeli tozadevne lepake, prosimo, da iste razdele ter jih dajo nalepiti.

Odbor pevanskega društva.  
— **Nekoliko podrobnosti iz ve-linskega boja v Celju.** Javna tajnost je, da je magistrat dal dostavljati gla-sovnice, izpolnjene z imenom: „Richard Marchl, k. k. Landesgerichtsrat“. To so volilci pred pričami priznali, in smo vedno pripravljali objaviti njih imena.

Pred volilnim lokalom stal je g. Balogh in delil izpolnjene glasov-nice, katerih je imel cele kipe. Pri-hodnji bomo s svo energijo zahtevali, da okrajno glavarstvo samo preskrihi dostavljanje volilnih listkov.

Ali to ni največja krivica, da ima nasprotna stranka na razpolago volil-nih listkov kolikor li hoče, dočim dobi vsak izmed naših le po eno glasovnico. Pred volilnim lokalom je stala gruča nemških agitatorjev, katera je vsakega bolj preprostega volilca obkolila, ga terala v gostino k Pallosu, kjer se je pilo in v klet Pallosova, kjer se je zopet pilo. Ali se to njema z zakonom o volilni svobodi?

Kaj šele pri Schwarzu v Kovskih ulicah. Tam je tekla pijača kar car-ko-ma in volilci so dobivali konjskega galjaka. Saj je obče znano, da je na-sprotna stranka nakupila v agitacijske svrhe celega konja, s katerega se je napravil „volilni“ galjak. Po celom mestu so frlali peš in na vseh glavni agitatorji Ocha, Pirha, Rišepci, Der-ganc, Benesch, koncipient Skoberne, slovoj Bechline in še druge kapacitete, ki so vlekli na volilne svoje širve, med temi slepe, hrome in celo hudo bolne.

on namreč ni, kakor je bil navajen popreje, zapiral svoje kovačnice na večer, marveč je delal pozno v noč, v jutro pa je vstal še pred svitlom ter se znovič vneto poprijel dela. Zares tadi poprej ni rad praznoval, toda dovolj mu je bilo dela čez dan, a sedaj pa ni mirovali niti po noči. In odkod to? Ali ga je res sililo k temu nekakšno nujno delo? To je bila uprava onega uradnika, nad katero so si ljudje samostojno lomili glavo.

Med tem časom je rivil v trgu Veljane nek gospod Bartolovski, premožen kmet v okolici. Ta je šel nekega večera pozno mimo kovačnice nadelega kovača in ko je slišal, da se dela, hotel je poizvedeti, čemu dela takoj pozno v noč in kakšno je to delo? Pošten gospod si je mislil, nemara mu dan ne zadostuje za zaslužek, zato si boče rešev prišlužki nečesa po noči, torej bi bilo treba na vsak način prispeti mu na pomoč. Radi tega tudi stopi v kovačnico ter ga vpraša:

„Možster, kakšno nujno delo imate, da se toliko trudite ker delate celo po

noči?“

„Jar ne delam za-ae, dragi go-spod!“ odvrne kovač, „marveč za mo-gega soseda, katerega je doletela ne-sreča, da je pogorel. On ima številno rodbino in z zaslužkom ne more vse preživeti; beraštiti ne zna, ker se tega ni naučil in ker se sramuje. Torej mi je močno žal zanj, pa si mislim: moja krščanska dolžnost je, pomagati bliž-njemu, toda jaz sam, dravi gospod, nisem premožen. Zakaj kakor pravi pregovor: „Kar Matijček prisluži, to ima Matijček poje“, to ima polno ve-ljavjo pri nas. Radi tega žrtvujem dan za preživljanje svoje rodbine, da si prislužim košček kruha — po noči pa žrtvujem teh nekoliko ur za rešitev svojega revnega soseda. Na srečo se mi ob tem času ne manjka dela. Boga pa se imam zahvaliti za to, da imam sadrave roke, torej je zgolj igrača, da se trudim se, ko ur več, nego na-vadno.“

Ko gospod Bartolovski to čuje, zakliče: „Evo, moja krščanska duša, kakor se imenuje; toda vprašam te,

# Napredni volilci gornjegrajskega, šoštanskega, slovenjegraškega, mareberškega in arveškega okraja!

## Vsak volilec napiši ali daj napisati na glasovnico ime Vinko Ježovnik, veleposestnik v Velenju.

### Sicer je glasovnica neveljavna.

Marchki je res lahko ponosen na te mahinacije. Zanimivo, bi bilo izvedeti, koliko je magistrat izdal v agitatorične namene, da spravi svojega radikalnega kandidata v državni zbor, mislim, da pomeni ni bilo.

— **Pomoč proti nasilstvu za volilno svobodo** bi bila uvedba klature, t. j. zakonske naredbe, ki določa, da se vsakemu volilecu vroči pred volilno komisijo nepopolna glasovnica, da se volilca pelje v posebno sobico, v katero se sam zapre in sam izpolni glasovnico, katero potem iz svoje sobice stopi, odda volilni komisiji. Za tako reformo našega volilnega reda se boje z vso silo potegnili soc. dem. stranka v novem parlamentu in najdi se je, da jo bodo v tem podpirale vse v resnici demokratske stranke, katere se bolj zanašajo na moč svojih načel nego na zdatnost kupovanja glasov, iznamljanja in poplavljanja tujih glasovnic in kar je še podrobnejših „volilnih finis“. To bi bilo dobro sredstvo tudi proti terorizmu delodajalcev na svoje volilce. G. dr. Šusteršič in dr. Korošec priporočamo te danes, da si osvetlita lice in čim prej v imenu svoje stranke stavita v tem smislu predlog v državnem zboru. Kot prijatelja in zaščitnika brezpartijskih, tlačnih in izkoriščanih sta primorana to storiti.

— **V občini Fekel pri Poljanah** so pri zadnjih občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagali Nemci in nemikutarji.

— **Iz pošte službe.** Poštnim oficijantom IX. starostnega razreda je imenovala poštna odpraviteljica Ana Knez za Lučki trg.

— **Volilni okraj Ptuj - Ormož.** Izid volitev po nekaterih občinah:

|           | Zavravec | Ploj | Ornik |
|-----------|----------|------|-------|
| Ovetkovci | 27       | 29   | 17    |
| Koračice  | 7        | 155  | 6     |
| Ohriz     | 86       | 26   | 2     |
| Samošani  | 51       | 62   | 13    |
| Salorvi   | 38       | 12   | —     |
| Vodranci  | 57       | —    | —     |

— **Sr. Duha pri Lutanah.** Dne 12. maja je bil tukaj prvi cerkveni shod. Ker so ljudje mislili, da se na ta dan predstavi g. Ježovnik svojim volilecem, se je zbralo mnogo tujega občinstva. Ker g. Ježovnika ni bilo, porabil je g. nadučitelj Majcen to prilichnost, da otvori ljudsko knjižnico in vpelje domače hranilnice. Razložil je pomen obojih.

Ker je občinstvo po njegovem govoru zahtevalo, da se vrši na vsak način volilni shod, izrekli so je gosp. Kapan za predsednika. Začela se je prav živahna debata o volilni reformi, o različnih strankah itd. Videlo se je, da se je tudi naše ljudstvo začelo zanimati za politiko. Takih shodov — boljše razgovorov — bi trebalo mnogo.

Takojšnji cerkveni g. Požgan je daroval celo svojo lepo knjižnico takojšnji ljudski knjižnici. Njemu in pa podpravnemu dijaku — katero je knjižnico ustanovilo — prišrna hvala.

Dne 9. maja so si otroci zakurili v škodljivi takojšnji trgovca. Ako se ne bi oglasil v pravem času opazil, bi gotovo zgorel cel kraj. Hile so krive s škodljivimi in vstrelki je močan veter. Paxite na otroke!

— **Poljar.** V Spodnji Noviravi pri Slov. Bistrici je v noči od 15. na 16.

maja že četrtič v enem tednu gorelo Zgorela je najmenjši Jančič hriba. Hriba je bila lesena in je pogorela do tal. Jančič si je rešil le gozo življenja. Zgorelo je tudi 400 K v denarju. Ker se požari v tej vasi tako pogosto ponavljajo, je gotovo, da nekdo nalašč zažiga.

— **Pozor vinogradniki in kmetje!** Naznanite nemudoma okr. glavarstvu ali vsaj županstvu, če so vam posebili vinogradi ali setve; naraviti je treba prizadete parcele. Tudi naznanite, katere vinograde parcele ste zasadili nanovo z ameriškano trto; te parcele so 10 let davka proste.

— **Nadarjeni fotografski pomočniki,** kateri bi se radi v modernem fotografiranju in reprodukciji slik dalje izobražili, lahko dobe eno od treh stipendij po 800 K, katere je razpisalo naše ministvo za obiskovalce višje grafične, učne in poskušne šole na Dunaju (Graphische Lehr- und Versuchsanstalt). Vpisovne prijave v prvi vrsti pristiže v decembru. Prošnje, katere je treba vložiti do 1. julija 1907 na vodstvo zavoda (Dunaj, VII., Westbahnstrasse 25) se mora priložiti šolsko, uravno, uhožno, in spridevalo sposobnosti, nadalje domovnica in izkaz stanovanja. Šolsko leto se prične dne 16. septembra 1907.

— **Poročil se je v Trstu 11. maja c. kr. finančni preglednik Ivan Jurše z gospodino Nothargo Olgo Kovčič Častitama.**

— **Razmerje oddanih glasov na Njodnjem štajerskem** je sledeče: naprednjaki (narodna stranka) so dobili 14.471 glasov, štajercijanci 6307, soc. demokrati 3552 in klerikalci 29.709 glasov. Skupaj se je oddalo v sedmih slov. spodnještaj. volilnih okrajih 55.210 glasov, torej približno polovica za klerikalce.

— **Razmerje oddanih glasov na Kranjskem (z Ljubljano vred)** je sledeče: narodno-napredna stranka je dobila 9573, socialisti 4389 in klerikalci 47.845 glasov. Skupno je bilo oddanih 61.807 glasov. Kočevski okraj ni vihet.

— **Rečica ob Savinji.** Pri zadnjih državnoborskih volitvah je dobil poleg oficijalnih kandidatov tudi prejšnji drahtveni poslovodja en glas. Ljudje so se isti dan mnogo smejali, ker nas je ta enoglasni voljeni poslanec zapustil. Moral je namreč iz Rečice. Pa srečno pot! — Želimo, da se nikdar več ne vidimo.

V sredo, dne 29. maja bo občni zbor takojšnje hranilnice in posojilnice. Ne vemo, zakaj da se vrši ravno na delavnik. Menda zato, da bi bila prepričana udeležba, kar sami želijo, da bi potem stara „slabota“ še naprej ostala v obdobju. Udeležite se občnega zbora in pometite z Zorkovo „slaboto“, da bo enkrat red in mir na Rečici.

— **„Deutsche Wacht“** javka in stede nad padcem dosedaj nepremagljivega in vsaganogojnega Wastian-a v Mariboru. Celjski Nemci ga hočejo na vsak način vnesti v državni zbor in v ta namen baje namerjavajo poprositi Marchki-na, da odstopi svoj mandat — v prid Wastian-a.

Ne vemo sicer ali bode Marchki to storil, na vsak način pa je dvom-

ljivo če bode Wastian v Celju sploh zmagal.

— **Dr. Benkovič mešetari.** Pred prvo volitvo je srečal dr. Benkovič na kolodvoru v Židnem mostu barona Moskona ter ga nagovoril „gospod baron, prosim Vas, odstopite v mojo korist od kandidature“. Baron Moskon mu je odgovoril: „Kak predrzen kerle ste Vi! Najprej mi pišete, da me smatrate sposobnim za poslanca. Potem me v „Posavski straži“ nesramno raztrgate in zlag menite, da bom Van na korist odstopil. Z Vami ne govorim več“. Baron se je obrnil in meletar dr. Benkovič je debelo gledal. Malo dni pozneje se je peljal dr. Benkovič k ravnatelju kemične tovarne, zagrezenemu Nemcu Dimayerju v Hrastnik in tudi kaplan Lončarič je šel nad lastnike tovarne. Zakaj? Da bi kazali delavcem voliti — dr. Benkoviča. Dr. Korošec je dr. Benkovič brzojavil, da zahteva naj župniki dosežejo pri ožjih volitvah za 20% boljše udeležbo, ob istem času se je pa pogajal s socialisti in izrecno povdarjal, da je samo zdaj klerikalci, po volitvah pa duhovnikom dolg nos pokaže. V petek zvečer je sedel v Ljubljani v neki gostilni skupaj z vodjama jugosl. soc. demokracije Cankarjem in Kristanom. Zakaj, je jasno. Je-li vse to imelo kaj uspeha ne vem, dvomim pa.

Da bi socialni demokrati oddali v ožji volitvi dr. Benkoviča, takemu reakcionarni in zakletemu nasprotniku šole in napredka svoj glas, na to ne morem misliti, ker bi to bil neodpustljiv greh proti temeljnemu načelu stranke in bi to bila sramota za celo stranko, ako bi v ožji volitvi t. j. v odločilnem trenutku — klerikalno reakcijo podprla ter ji s svojimi glasovi pripomogla do zmage!

— **Izvrševalni odbor češko slovenske socialne demokracije** je izdal proglas na svoje somišljenike v katerem jim daje navod, kako naj postopajo v ožjih volitvah. Proglas pravi: „Tam, kjer je eden kandidatov v ožji volitvi klerikalci, naj združijo člani češko slovenske soc. demokracije vse svoje glasove na njegovega protikandidata; kjer tega ni, naj se pa volitve vzdre“. — Jugoslovenska soc. demokracija je v svojem postopanju popolnoma autonoma, prepričani smo pa, da bode zastavila vse svoj upliv v to, da se pri ožjih volitvah klerikalno moč zlomi — kjer koli je še mogoče.

— **Vasko svredstvo je dobro.** V volilnem okličen piše „Posavska Straža“ od 19. t. m.: „... potem je zmaga naša, ker željajo le tiasti glasovi, ki se bodo oddali osebi našega kandidata, kajti glasovi za Čobala ali Moscona ne veljajo nič več.“ — Glasovi za Čobala in Moscona res ne veljajo nič več, ali če bodo oni, ki so prej ta dva kandidata volili, oddali pri ožji volitvi svoje glasove za Ferdo Roša, potem bodo ti glasovi prav mnogo veljali — o tem se bo morala re. dr. Benkovič sam lahko prepričal.

— **V „Posavski Straži“** od 19. t. m. izraža župan Jofef Begovšek in cerkveni ključarji, oziroma občinski svetniki: Franc Rozman, Franc Ruz, Anton Gril in Jofef Oblak in Sr. Rupert, da je vse, kar sta „Domovina“ in „Nar. List“ od 10. t. m. pisala o

shoda neodvisnega kandidata Roša v Sr. Rupertu nad Laskim trgom „sana gola laž“ ter izjavljajo imenovani možje, občinski in cerkveni dostojanstveniki „nad tem podlim in lažljivim pisanjem svojo največjo ogorčenost“.

Tema nasproti konstatujemo, da imenovani katoliški možje niso ovrgli ne ene samo trditve, ne enega samega dejstva, navedenega v „Domovini“ od 10. t. m. št. 54. Res je torej:

1. da je župnik g. Mojtišek, ki je bil par tednov opasno bolan, na dan Roševskega shoda naenkrat ozdravel, da je po rani masi zbral svoje zveste, da bi jih zadržal na Roša.

2. Res je, da je župnik Mojtišek vzklikal Roša lokal za shod.

3. Res je, da je po župnika g. Mojtišku nahajljana množica s kamenjem napala Roša, ko se je prikazal in da bi se bila vsled tega lahko zgodila velika nesreča, da nima stara šola velikih težkih hrastovih vrat.

4. Res je, da so najhujši razgrajni, med njimi občinski sluga, se nanašajo na državno pravduštvo.

5. Res je, da bodo ti trpeli za tuj greh, kajti glavni krivec je tajmošter g. Mojtišek katoliški duhovnik, katerega skrivno delovanje se kazni odteguje.

6. Res je, da gori omenjeni občinski in cerkveni dostojanstveniki niso v svojem neotesanem „odgovoru“ „Domovini“ v „Posavski Straži“ ne enega tu zopet navedenih dejstev ovrgli niti poskušali ovreči in da z enakimi „odgovori“ imajo le nerazume ljudi za norca, sebi pa s tem mečast delajo in javno kažejo, da so slepo orodje v rokah duhovnikov in njih vernega sluga dr. Benkoviča.

Volilci, zapomnite si to, obrnite te sorte ljudem hrbet ter glasujte po svojem prepričanju za svojega neodvisnega kandidata g. Ferdo Roša v Trbovljah.

— **Klerikalni shod v Bočni pri Gornjem gradu** je bil razbit. Jednako tudi velik shod v Legnem in še dva druga shoda v Slovenjegraškem okraju. V severnem okraju je bil razbit shod Leskovarja in Piškeva v Zabukovju. Krasno so se obnesli shodi v Hrastniku in Trbovljah, na katerih je bilo navzočih 1500 volilcev ter se je s glasno sprejela kandidatura.

— **Wastian — mariborski častni mešan!** Zadnji akt Wastianove tragičnejše je se odigral dne 18. t. m. v izredni seji občinskega sveta mariborskega, v kateri je bil prav tako pohuglavi kakor predrzni kričal in hujškar imenovan častni mešanom ter mu je bilo na slovesni način izraženo zaupanje in zahvala mestnega zbora, kateri ga obenem prosil, naj kot deladni poslanec „deluje“ tudi v bodoče v blagor mesta. Mestni očerje so s tem činom volilke opozorili na to, da je že skrajni čas, da se tudi pri občinskih volitvah poslužijo taktike, ki se pri ba končani državnoborski volitvi tako sijajno obnesla. Na delo, treba bode vse samoupravne in zakonodajne zbore temeljito dezinficirati — ali razkužiti.

— **Izgrde** strajkajočih delavcev v Francovski tovarni za ciklorje so imeli v Zagrebu. Strajkal je namreč

# Napredni volilci brežiškega, sevniškega in laškega okraja! Vsak volilec napiši ali daj napisati na glasovnico ime **Ferdinand Roš**, veleposestnik v Trbovljah. Sicer je glasovnica neveljavna.

samo del delavcev; da bi štrajknjoci zabranili iti na delo tudi vsem drugim, so posvali na pomoč še 600 delavcev iz tovarne za lesne izdelke. Zapri so vse dohode k Frankovi tovarni. Policija je prišla in jih poskušala razgnati. Ker so jo delavci ometavali s kamenjari, je potegnila sablje in napravila hitro mir in red.

— **Iz Vertaja.** Tukaj bude na binkočni ponedeljek ob 3. uri popoldne v šoli predaval čebelarški učitelj gosp. Jurančič o predeh zadržav čebelarstva. Šod čebelarjev je namenjen za vso spodnjo Mursko polje. Vsi vrli čebelarji iz te pokrajine so torej vabljeni na mnogobrojno udeležbo.

— **Ormož.** Umri je po dolgem bolehanju 8. t. m. g. Anton Habjan tajnik okrajnega zastopa v 26. letu svoje dobe. Bil je vnet in delaven narodnjak. Lahka mu zemlja!

— **Slovensko gasilno društvo za Ormož in okolice s sedemdeset na Hardeku** je imelo 5. t. m. svoj občni zbor. Društvo je imelo v pretečenem letu 96399 K dohodkov in 24472 K izdatkov. Med dohodke je všteto volilo umrle dr. Omalčev v znesku 600 K. V njen blagi spomin, kakor na nepozabnega uveljavca načelnika g. M. Stančiča zaključijo pozdravni in poziv g. podpredsednika trikratni slava. — Društvo šteje sedaj 43 udov ter ima svojo godbo. Sklenilo se je naročiti nekaj manjšakojce opravile in izvršiti nekatere popravke. Za tekoče leto je izvoljen sledeči odbor: načelnik: Andrej Zinko, posestnik, in ob. svetnik na Hardeku; namestnik: Andrej Vrhovčak, posestnik na Humu; blaginjak: Josip Rajap, nadučitelj na šoli Ormož-okolica; tajnik: Anton Porekar, nadučitelj na Humu; vodja plezakov: Matjaž Masten, kmet v Puščinah; namestnik: Matjaž Reizig, posestnik v Pavlovcih; vodja brigadničarjev: Fran Hanželič ml., veleposestnik na Hardeku; namestnik: Jozef Vavpotič, posestnik na Dobravi; vodja varuhov: Martin Skoliber, kmet v Puščinah; namestnik: Ivan Trstenjak, kmet v Puščinah; zdravstveni načelnik: Adolf Rosina, učitelj na šoli Ormož-okolica; namestnik: Ivan Richter, solicitor v Ormožu; vodja orodja: Lovro Kirič, posestnik na Hardeku; vodja ročnih čevl: Franc Mednarič, čevljarški mojster v Ormožu; namestnik: Jakob Kocipec, čevljar v Limerku; trobentač: Andrej Kovarčič, posestnik na Dobravi; namestnik: Jozef Reich, posestnik v Limerku; kapelnik: Anton Bogša, posestnik v Limerku.

— **Ormoška podružnica c. kr. kmetijske družbe štajerske** je imela 9. t. m. izvanredni, zelo dobro obiskovan občni zbor, pri katerem je predaval potovarilni učitelj g. Belle o zboljanju travnikov in o pridelovanju dobre krme. Po predavanju je g. predavatelj odgovarjal na različna gospodarstvena vprašanja, ki so jih stavili zborovalci. Sklenilo se je ustanoviti „Zadružno za zboljanje travnikov“. Govoril je tudi vinorejski inštruktor g. Abič o škropljenju trsa, drevja in drugih rastlin, ter o zatiranju trsnih in drevesnih škodljivcev.

— **Umrja** je Ana Kakovec, kmetica na Lencini pri Ormožu, stara 64

let. Pogreb se je vršil 12. t. m. Vrli ženi blag spomin!

— **Slovenski kmetje šmarsko-rogoški-konjarskega okraja**, ki ste spali dale 14. maja svoje glasove meni, kot neodvisnemu kmečkemu kandidatu in svojemu tovarišu, sprejmite mojo najskrebnostno zahvalo.

Vaše veliko zaupanje, ki ste mi ga s svojimi glasovi izrazili, cenim tembolj, ker ste s tem dokazali svoj kmečki ponos in čut za poštenost ter obsojili one brezvestne ljudi, ki so Vašim tovarišem z lažjo in obrekovalenjem moje malenkosti vtilili svojega kandidata. Zavedam se, da mi je dal svoj glas čest slovenskih naših kmetov, in to je moje najlepše plačilo. Dokazali smo, da vstajamo.

Vstajamo gotovo v življenje svetlo, novo  
Sv. Križ, dne 16. majnika 1907.  
Vinko Žurman.

— **V Slov. Hričtel** je dobil Ivan Rebek razmeroma lepo število glasov; nadkrili smo celo Ormožane, kjer je dobil Rebek le 36 glasov. Dočim smo spravili tukaj 39 mol na volišče. Vrlo so nastopili tudi volilci iz Zafotia, ki so takrat, lahko rečemo, prvi dokumentirali svojo zavednost. Agitacija s slovenske strani je bila zelo živahna, ter pričala, da vrlje vladajoči razdrojenosti vemo čuvati skupno narodove interese. Razen nekaj neodločnih so se udeležili volitve vsi slovenski volilci; pribiti pa moramo na tem mestu, da je narodni trgovec (!) Ivan Smeč ostal doma. Slovenci si hočemo to dobro zapomniti. In potem pa še zahtevate izvajanje gesla: „Svoji k svojim“?!

Nasprotniki so agitirali s strastno nervoznostjo; pripeljali in prignali so na volišče vse, kar nemško leze in gre. Invalidi, ki navadno ne pridejo niti čez prag svoje hiše, so s svojimi bergljami junaško mahali proti rotozvu Slovenim volilec pa, ki so oddali svoje glasove neustrasno našemu kandidatu, vsa čast!

— **Gorja Polskava.** Minulo nedeljo se je vršil tukaj šod narodne stranke, ki se ga je udeležilo do 200 oseb. Zastopane so bile 4 stranke; valed tega se je vsakemu govorniku pritrjevalo, kakor ugovarjalo. Na predlog g. Kralca je bil izvoljen predsednikom župan g. Hojnik iz Gornje Polskave, podpredsednikom župan g. Koropec iz Studenice, zapisničarjem pa učitelj g. Rajner. Navzoči so z zanimanjem sledili izvajanjem g. Glasarja ter mu živahno pritrjevali. Govorili so že za ložnik, Potočnik, Krulc in drugi.

Proti večeru se je pripeljal kandidat Kresnik, ki je v dolgovremem govoru pridigoval svoj štajerskijanski program ostalim zborovalcem. Kresnik je na tem shodu trdil, da je i on Slovenec; zakaj pa si tedaj ni prepovedal vpitja: „Heil Kresnik“, a čemur so ga navzoči nemškutariji venomer nadlegovali?

— **Pilek-Glaser.** Da je dobil v volilnem okraju Maribor, desni breg, kandidat narodne stranke Viktor Glaser tako malo število glasov, je krivo marsikaj, o čemur se bo še itak razpravljalo. Glavni vzrok pa leži brezdvomno v brezprimerni dahovniški agitaciji. 12. majnika se je slišalo skoraj

po vseh cerkvah raz leco navdavalne govore za volitve, ne pa beseda boja, ki bi se imela tam oznanjati.

Nekaj naravnost nečuvenga so pa agitacijski listki, ki so se delili v tem volilnem okraju. Prijavljamo brez vsakega komentiranja doslovno besedilo dotičnih letakov, ki se glasi:

„Krišćansko-slovenski volilci! Torej, dne 14. maja vsi na volišče za našega poslance! Gre se za sv. vero, za krišćansko šolo, za nerazdružnost sv. krkoga, za našo slovensko-kmečko korist! Bog in narod! Edini pravi kandidat za volilni okraj: Maribor-Bistrica-Konjice, je od naše krišćansko-katoliške slovenske kmečke zveze priporočen Franc Pilek, kmet v Hotinji vasi. Kdor drugega voli, se pregreši koper sv. vero in koper našo slovensko domovino. Amen.“

— **Slovenske gledališke predstave v Celju.** Opozarjamo naše občinstvo na prihajajoče predstave slovenskih igralcev iz Ljubljane, ki se bodo vršile v Celju v „Narodnem domu“ V soboto, dne 25. maja „Elga“, sanjska drama; v nedeljo 26. maja „Na letovišču“ in v ponedeljek 27. maja „Hazarji.“ — Repertoar je tako različen, da mora vsak obiskovalec gledališča izbrati si po svojem okusu predstavo, ki ga gotovo zadošči.

— **„Praha“**, zavarovalnica za življenje in rente v Pragi, ustanovila je tekoči mesec v Ljubljani generalni zastop za jugoslovanske dežele ter poverila vodstvo večletnemu zavarovalnemu uradniku gosp. Josip Florjančiču. „Praha“ je najstarejši češki vzajemni zavarovalni zavod za življenje in rente ter je na vseskozi zdravi podlagi. Kot vzajemni zavod razdeljuje vse čisti dobiček med svoje člane tako, da se jim zavarovalnina znižuje. Dotična dividenda znaša do 14%. Njeni fondi znašajo nad 15 milijonov kron. Svoje čast, bralce opozarjamo na tozadevni v današnji številki priobčen iniserat ter priporočamo to podjetje.

— **Učiteljsko društvo za laški okraj** zboraše v nedeljo dne 26. maja t. l. ob 10. uri predpolne v Trbovljah (Vode) po sledečem vsposredu: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve. 3. Poročilo odposlancev o zborovanju štajerskega „Lehrerbundaj“. 4. Predavanje: „Kako naj podpira družina učiteljevo delovanje v šoli“. 5. Skutajnosti. Pol ure pred zborovanjem pevskaja vasi v šoli. Pesni št. 61, 64, 65 iz Moh. pesm. I. — K polnoštevilni udeležbi vabi uljudno odbor.

— **Slovensko akademsko društvo „Slovenija“** na Dunaju ima svoj drugi redni občni zbor dne 25. veljavna 1907 ob pol 8. uri v društvenih prostorih. Slovenski gostje dobrodošli! Za odbor: Fran Kadunc, i. č. predsednik, Viktor Breskvar, t. č. tajnik.

**Vlada in volitve.** Vlada se je držala precej nepristransko za časa volilnih bojev. Samo posredno, odkrito in nekako strmežljivo je hotela podpirati svoje kandidate in svoje člane — ministre. O tem nam daje jasen dokaz brezobzorno posojilo štajerski v znesku jednega milijona kron in Korotki v znesku 400 tisoč kron. Za sluge za ti dve posojili, ki sta bili podeljeni malo pred volitvami, pripisujejo vladi prijazni listi za štajersko ministru dr. pl. Derschatti, za Korotko prof. Steinwenderja — oziroma njunima strankama. In vendar tdi ta vladna pomoč in oficijozna hvala ni pomagala ne kandidatom, ne njunima strankama, oba vladna kandidata prideta v ožjo volitev in stranki izgubita znatno število mandatov. Vlada bi si pa bila to nemilo iznenadenje lahko

prihranila, — ako bi bila obema deželama podelitev podpore po vršitvah volitvah, na katere itak ni mogla tako uplivati, kakor si je to želela.

## Kronjaka.

— **Po vesolju žalost pride.** Po svečani bakljadi, katero so priredili Kandidanci pri Novem mestu v čast novoizvoljenemu poslancu Škrljeja, je izbruhnil v Kandiji ogenj in upepelil dva škodnja. Domneva se, da je ogenj nastal valed rakot, ki so se tam blizu spakčale v zrak. — V četrtak po noči pa je pogorelo v vasi Krka tudi blizu Novega mesta petim gospodarjem do 20 gospodarskih poslopij. Ogenj je izbruhnil proti večeru in je gorelo malodane celo noč. Zalagali so otroci v nekem kozolcu. Žalostno pa je, da so bili domašini tako malomarni in leni pri gnelju, da so morali delavce iz sosednjih vasi nalašč najeti!

— **V Ljubljani** se pripravljata obe stranki, nar. napredna in klerikalna z vsemi silami na ožje volitve. V „Slovenca“ in v „Naroda“ čitamo o goljufijah, sleparstvih in nasiljih, tako da se ježe človeku lasje na glavi. „Reči Frapor“ piše o tem: „Po mestu se pode celo legije agitatorjev, ki aknuajo volilecem izvabiti legitimacije pod najraznovrstnejšimi pretevezami. V „Naroda“ in „Slovenca“ si očitajo liberalci in klerikalci vice versa goljufijo. Prav pa imajo oboji, kajti resnica je, da uganjajo ta podli posej liberalci in klerikalci s enako ambicijo in spretnostjo...“ Resnica je, da se mačuje vsako nasilstvo, vsaka goljufija in svarnost prej ali slej nad stranko: zato svarimo štajerske naprednjake, naj se varujejo in ne dajejo najmanjšega povoda k takim očitanjem.

## Koroška.

— **Borovlje.** Pri nas se je že od volitve s. m. nekaj kuhalo. „Prtena gospoda“ je sknala vse „zatumat“, a „hovičalo“ je in „hovičalo“ mal ljudstvom nekako nezadovoljno in zvedeli smo, da so se vršile zadnje občinske volitve po čisto novem, dosedaj še nepoznanem sistemu. Borovski „gospodje“, ki so bili dosedaj v občini na krmlu, so se za občinske rajeti bali in zato so poslali bojda glasovnice izpolnjene!! s svojimi kandidati le tistim volilecem, ki so se jim zdeli popolnoma zanesljivi in s občinskimi „pufom“ nezadovoljne pa menda o volitvi sploh obvestili niso. Socijaldemokrati se volitev z ozirom na dejstvo, da si dosedaj nemškutarski občinski odborniki s občinskimi dolgoti sami niso na jasnem in da tudi letnega računa niso predložili, sploh niso udeležili in so s tem dali silnooznameno Ogriz-u in njegovim slepm podprednikom častno „Jedrasto medaljo“ za njihovo izvrstno, toliko hvaljeno občinsko gospodarstvo. Najprej pri čeli stvari pa je to, da so se nemško-nacionalci sami med seboj začeli ravsati. Med „fraihatlich“ Borovčiči sta namreč že dve strančici. Nemško-nacionalna in glej ga spako v slovenskih Borovljah! — vsesemška. Pripadniki teh dveh strančic so so ravnali za mandate v I. volilnem razredu. Zato se je vrliti proti I. razredu protest! Toda umaknili so ga, ker so se med seboj poravnali, a zdaj se govori, da bi še bilo prišlo do tožbe, ako





**Positiva.**

|                                                                              | K         | V  | K         | V  |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|----|-----------|----|
| 1 <b>Racun delav:</b><br>Stanje vseh delav 31. decembra 1906                 |           |    | 86.094    | —  |
| 2   ■ <b>hrastnih vlog:</b><br>Stanje 31. decembra 1906                      | 5,795,571 | 38 |           |    |
| Kapitalizovane obresti za leto 1906                                          | 211,459   | 29 | 6,007,030 | 67 |
| 3   ■ <b>raznih obresti in dividend:</b><br>Za leto 1907 predplačane obresti |           |    | 17,003    | 73 |
| Nevzdržljive in kapitalizovane obresti od neobčega računa 31. decembra 1906  |           |    | 8,241     | 56 |
| Nevzdržljiva dividenda 31. decembra 1906                                     |           |    | 10,443    | 47 |
| 4   ■ <b>hit:</b><br>Stanje predplačane najemnine 31. decembra 1906          |           |    | 239       | 75 |
| 5   ■ <b>splošne rezerve:</b><br>Stanje 31. decembra 1906                    |           |    | 12,000    | —  |
| 6   ■ <b>posebne rezerve:</b><br>Stanje 31. decembra 1906                    |           |    | 320,226   | 91 |
| 7   ■ <b>lagrje in dobitka:</b><br>Čisti dobitki leta 1906                   |           |    | 22,692    | 34 |

Odgovorni urednik in izdajatelj Ljudevit Furlani.